

**ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ АУДИТУ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Анотація. Систематизовано основні завдання аудиту основних засобів на підприємстві, виділено спільні та відмінні завдання відповідно до підходів щодо їх деталізації. Запропоновано класифікацію завдань аудиту основних засобів, застосування яких дозволить раціоналізувати процес аудиту.

Аннотация. Систематизированы основные задачи аудита основных средств на предприятии, выделены общие и различные задачи в соответствии с подходами к их детализации. Предложена классификация задач аудита основных средств, использование которой позволит рационализировать процесс аудита.

Annotation. Basic tasks of fixed assets audit at an enterprise have been systematized, common and different tasks have been defined in compliance with the approaches to their specification. The classification of tasks of fixed assets audit, which will help to streamline the audit process has been proposed.

Ключові слова: основні засоби, завдання аудиту, класифікація завдань, підприємство.

Основні засоби є основою матеріально-технічного забезпечення підприємства, що беруть безпосередню участь у створенні його доходу. Відповідно аудит основних засобів є однією з найважливіших та найвідповідальніших ланок аудиту загалом. Тож потрібно приділяти достатню увагу розробці основних завдань аудиту основних засобів, які б охоплювали всі аспекти щодо їх достовірного й повного обліку та відображення у фінансовій звітності.

Розробкою даного питання займалися такі вчені, як: Ф. Бутинець, Б. Кругляк, Л. Кулаковська, Утенкова К. О. тощо. Проте дотепер надається лише розрізнена інформація щодо даного питання, якій не вистачає системного характеру та комплексності. Тому дослідження теоретичних засад аудиту основних засобів є досить актуальним.

Метою даної роботи є теоретичне узагальнення та уточнення основних завдань аудиту основних засобів.

Відповідно до поставленої мети вирішені такі завдання: розглянуто основні підходи до визначення завдань аудиту основних засобів на підприємстві; теоретично узагальнено, систематизовано та уточнено перелік завдань аудиту основних засобів; зроблено висновки щодо практичного застосування запропонованого переліку завдань.

Об'єктом дослідження є аудит основних засобів, предметом – конкретні завдання аудиту, що мають бути розглянуті в процесі перевірки основних засобів підприємства.

Метою аудиту основних засобів є об'єктивний збір і оцінка свідчень про економічні дії та події з основними засобами з метою встановлення ступеня відповідності цих тверджень прийнятим нормам податкового і бухгалтерського обліку та надання результатів перевірки зацікавленим користувачам. Аудиторська перевірка основних засобів покликана підтвердити достовірність відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності:

початкової вартості основних засобів;

сум нарахованої амортизації основних засобів;

операцій, пов'язаних із рухом основних засобів у періоді, що перевіряється;

витрат на поліпшення основних засобів та ремонти;

результатів переоцінки;

інших питань [1].

Виконаний автором аналіз дозволив систематизувати завдання аудиту основних засобів та виокремити як низку завдань, які визнає більшість дослідників, так і відмінні завдання, що характеризують особливості підходу окремих авторів до деталізації цих завдань (таблиця).

Таблиця

Перелік завдань аудиту основних засобів на підприємстві
(узагальнено автором)

Автори	Спільні завдання	Відмінні завдання
--------	------------------	-------------------

Утенкова К. О. [2]	наявність на підприємстві основних засобів; встановлення правильності документального оформлення і своєчасного відображення в обліку операцій, пов'язаних із рухом основних засобів;	1) порядок присвоєння відповідного інвентарного номера; 2) повнота і порядок виписки інвентарних карток; 3) наявність договорів про повну матеріальну відповідальність з особами, що відповідають за збереження основних засобів
Іванова Н. А., Ролінський О. В. [3]	перевірка відповідності оцінки та класифікації основних засобів чинним П(С)БО;	–
Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. [1]	оцінка організації синтетичного й аналітичного обліку основних засобів у бухгалтерії підприємства в місцях експлуатації основних засобів, як власних, так і орендованих; перевірка правильності розрахунку, своєчасного відображення зносу (нарахування амортизації) основних засобів; перевірка доцільності проведення ремонту основних засобів, контроль за витратами на капітальний ремонт, за правильністю їх відображення	1) перевірка того, що основні засоби, відображені у звітності, належать підприємству; 2) перевірка достовірності відображення залишків основних засобів і нематеріальних активів у звітності підприємства; 3) аналіз використання підприємством основних засобів за часом і потужністю з урахуванням специфіки виробничої діяльності підприємства, якщо це обумовлено укладеним з аудитором договором
Мултанівська Т. В., Воїнова Т. С., Вороніна О. О. [4]		контроль за збереженням основних засобів
Немченко В. В., Редько К. О. (у процесі перевірки балансу) [5]		перевірка наявності змін у методології обліку основних засобів за звітний період
Андренко О. А. [6]		1) перевірка того, що основні засоби використовуються за призначенням; 2) наявність періодичних інвентаризацій; 3) перевірка права власності на об'єкти

Задля забезпечення більш раціональної організації аудиту основних засобів пропонується така класифікація завдань (рисунок).

Рис. Класифікація завдань аудиту основних засобів підприємства

Застосування наведеної на рисунку класифікації в практичній діяльності допоможе більш чітко планувати час на проведення перевірки та дозволить виявити найбільш проблемні ланки в діяльності підприємства щодо обліку та

використання основних засобів. Слід також зазначити, що запропонована класифікація не є завершеною і може бути розширена додатковими пунктами та зв'язками.

Підводячи підсумок проведеному дослідженню, слід зазначити, що існує дуже багато поглядів на найважливіші завдання аудиту, що відрізняються за своєю спрямованістю, змістом та суттєвістю. Задля систематизації цих завдань була запропонована їх класифікація за групами фактичної, документальної та нормативної відповідності, що впорядковує необхідні напрямки аудиту основних засобів на підприємстві.

Розглянуте питання потребує подальшого розгляду та вдосконалення, що має відобразитися в розробці запропонованої класифікації з точки зору специфіки діяльності підприємств, загальних масштабів аудиту та з урахуванням вимог нової редакції міжнародних стандартів аудиту. Також може бути запропонована наведена класифікація, яка б не лише включала перелік основних завдань за певними блоками, але й демонструвала б зв'язок між такими завданнями.

Наук. керівн. Воїнова Т. С.

Література: 1. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : навч. посібн. / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К. : Каравела, 2004. – 568 с. 2. Утенкова К. О. Аудит : навч. посібн. / К. О. Утенкова. – К. : Алерта, 2011. – 408 с. 3. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : навч. посібн. / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с. 4. Мултанівська Т. В. Аудит : навч. посібн. / Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова, О. О. Вороніна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010 – 336 с. 5. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту : підручник / за ред. проф. В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 540 с. 6. Андренко О. А. Конспект лекцій і завдання до практичних занять з курсу "Аудит" / О. А. Андренко. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 89 с.